

Van: Rekenkamer Dordrecht.
Aan: Commissie Bestuur en Middelen, College van Burgemeester en Wethouders, Gemeentesecretaris.
Datum: 16 februari 2005.
Redactie: Richard van Kooten, Rekenkamer.

Betreft: Onderzoeksplan 2005.

Voor u ligt het onderzoeksplan 2005 van de Rekenkamer Dordrecht. Dit document bevat de onderzoeksplannen van de rekenkamer voor het jaar 2005. Deze plannen behelzen het uitvoeren van twee grote en twee kleinere onderzoeken. Het betreft onderwerpen waarvoor de commissie Bestuur en Middelen in de vergadering van 18 januari 2005 een duidelijke voorkeur heeft uitgesproken. Tevens komt de planning aan bod en wordt een prognose gedaan over de te besteden middelen en tijd. Tenslotte worden de procedures besproken die de rekenkamer zal volgen gedurende de onderzoeken. Ook wordt alvast een blik geworpen op mogelijke onderzoeken die in 2006 aan bod kunnen komen. De onderwerpen staan nog niet vast.

In dit document is ook het jaarverslag 2004 van de rekenkamer opgenomen. Omdat de Rekenkamer pas in 2004 van start is gegaan, is het aantal activiteiten beperkt geweest en volstaan we met een hoofdstuk in dit document. Volgende jaren zal het jaarverslag worden gepresenteerd in een apart document.

In het kort de aandachtspunten:

- Kennisneming van de onderzoeksplanning.
- Kennisneming van de prognose middelen en tijd.
- Kennisneming van de procedures die de rekenkamer volgt tijdens de onderzoeken.
- Kennisneming van het jaarverslag 2004 van de rekenkamer.

Onderzoeksplan 2005

Sector: Rekenkamer

Beleidsproces: Aanvang onderzoek 2005

Status: Definitief.
Datum: 16 februari 2005
Ambtelijk opdrachtgever: Dhr Hindriks, Directeur Rekenkamer.

1. Inleiding

De Rekenkamer Dordrecht is georganiseerd volgens het "directeursmodel". Dit model is door de Raad gekozen om de rekenkamer Dordrecht zo onafhankelijk mogelijk te positioneren. Het model betekent onder andere dat de raad een directeur Rekenkamer benoemt voor zes jaar. De directeur geeft sturing en leiding aan de afdeling Rekenkamer. De directeur draagt tevens de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het geleverde onderzoek.

De directeur zoekt zelf zijn personeel, die daarna door het college worden benoemd als ambtenaren van de rekenkamer. In tegenstelling tot andere ambtenaren binnen de gemeentelijke organisatie zijn deze geen verantwoording verschuldigd aan het college, maar slechts aan de (directeur van) de rekenkamer. Ook deze regeling waarborgt de onafhankelijkheid van de rekenkamer. Ambtenaren van de rekenkamer mogen om dezelfde reden niet tegelijkertijd werken voor een andere afdeling binnen de gemeente.

De Rekenkamer Dordrecht beschikt over twee ambtenaren:

- Senior Onderzoeker. Deze doet fulltime onderzoek voor de rekenkamer. De vacature van senior onderzoeker moet op dit moment nog worden ingevuld.
- Junior Onderzoeker. Deze werkt op parttime basis. De helft van de tijd wordt besteed aan secretariële ondersteuning, de andere helft aan onderzoek.

Naast de twee vaste medewerkers wordt er veel gebruik gemaakt van stagiaires uit het HBO en WO. Deze doen in het kader van een (afstudeer)stage onderzoek voor de rekenkamer.

Externe onderzoeksbureaus kunnen worden ingehuurd als specialistische kennis nodig is voor bepaalde onderzoeken.

Het doel van de rekenkamer is de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende taak. Dit doet zij door de gemeenteraad te voorzien van op onderzoek gebaseerde informatie. Deze informatie is openbaar, waardoor zij ook een rol speelt in de transparante verantwoording van de gemeentelijke overheid aan de burgers van Dordrecht. In onderzoeken wordt altijd teruggekeken naar het verleden, met als nadrukkelijke bedoeling te leren voor de toekomst. De rekenkamer presenteert in haar onderzoeken altijd feitelijke informatie, die zij naast de geformuleerde normen legt. Conclusies volgen uit de vergelijking van feiten met normen. Indien de conclusies daartoe aanleiding geven neemt de rekenkamer in haar rapport tevens aanbevelingen op over de wijze waarop de situatie in de toekomst kan worden verbeterd. De rekenkamer neemt in haar adviezen geen nadrukkelijke standpunten in. Zij geeft oplossingsrichtingen aan, waarmee de gemeenteraad in de gelegenheid wordt gesteld om tot afgewogen besluiten te komen.

Jaarlijks stelt de rekenkamer een Onderzoeksplan op, waarin wordt aangegeven welke onderzoeken zij in uitvoering neemt. Deze onderzoeken zullen passen binnen vier categorieën:

- Kwaliteit van de informatievoorziening.
- Doelmatigheid.
- Doeltreffendheid.
- Rechtmatigheid.

In voorliggend onderzoeksplan wordt eerst ingegaan op het proces van totstandkoming van het onderzoeksplan en daarmee de keuze van de onderzoeksonderwerpen. Daarna worden afzonderlijke onderzoeken kort toegelicht en wordt er een globale planning gegeven. Tot slot wordt de procedure rondom de verdere behandeling, intern en extern, van het onderzoeksplan 2005 weergegeven.

2. Totstandkoming van het onderzoeksplan

De rekenkamer is vlak na haar start in augustus 2004 begonnen met gesprekken met diverse personen, onder wie vertegenwoordigers van de fracties, wethouders en directeuren. Deels waren deze gesprekken bedoeld als oriëntatie op de inrichting van het werk van de rekenkamer, deels om onderzoekssuggesties in te zamelen. Deze suggesties zijn na de gesprekken geïnventariseerd. Hierna werd gekeken of de suggesties pasten binnen de vier onderzoekscategorieën zoals die zijn geïdentificeerd door de Rekenkamer Dordrecht. Zoals gemeld in de notitie onderwerpkeuze onderzoeksplan 2005 zijn dit:

- Kwaliteit van de informatievoorziening.
- Doelmatigheid.
- Doeltreffendheid.
- Rechtmatigheid.

Als de suggesties pasten in deze categorieën dan werden ze getoetst aan de selectiecriteria...

- Aanmerkelijke maatschappelijke relevantie.
- Het onderwerp heeft een hoog (potentieel) leereffect.
- Aanmerkelijk financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang.
- Twijfels aan de kwaliteit van de informatievoorziening.
- Twijfels aan doeltreffendheid.
- Twijfels aan doelmatigheid.
- Twijfels aan rechtmatigheid.

... en randvoorwaarden die de rekenkamer heeft opgesteld:

- Haalbaarheid in de tijd.
- Haalbaarheid binnen het budget.
- Het onderwerp draagt bij aan de variatie in onderwerpen en in onderzochte diensten.

De onderwerpen die uiteindelijk over bleven zijn geplaatst in een groslijst, welke als bijlage aan de commissie bestuur en middelen is gestuurd bij de notitie onderwerpkeuze onderzoeksplan 2005.

Om uit deze lijst een top tien, ook te vinden in genoemde notitie, te kunnen samenstellen zijn de onderwerpen geplaatst in een matrix om te kunnen achterhalen waar de meeste interesse naar uit gaat.

In de vergadering van 18 januari heeft de commissie bestuur en middelen haar voorkeur uitgesproken op basis van de notitie. Op basis hiervan is een viertal onderwerpen uitgekozen. Rondom twee onderwerpen zal een groot onderzoek worden opgezet, rondom twee andere een kleiner onderzoek.

3. Onderzoeksplan 2005

De Rekenkamer Dordrecht zal zich in 2005 buigen over de onderwerpen die in deze paragraaf worden gepresenteerd. Per onderwerp zal worden aangegeven wat de aanleiding, doelstelling en toegevoegde waarde is. De twee grote onderzoeken die gepland staan voor 2005 worden als eerste behandeld.

3.1 Effectiviteit van het welzijnsbeleid

- Aanleiding
In de vergadering van 18 januari heeft de Commissie Bestuur en Middelen de wens uitgesproken een onderzoek te doen naar de effectiviteit van het welzijnsbeleid in

Dordrecht. De aanleiding voor dit voorstel is het feit dat het onderwerp regelmatig zorgt voor discussies in de stad, waarmee het voldoet aan het belangrijke selectie criterium dat een onderwerp maatschappelijk relevant moet zijn. Bovendien gaat het om een aanzienlijk deel van de gemeentelijke begroting. De commissie gaf tevens aan te verwachten dat er veel verbeteringen mogelijk zijn op diverse, uiteenlopende facetten van het welzijnsbeleid. Hiermee wordt aan een ander belangrijk selectie criterium voldaan. Namelijk dat het onderwerp een groot potentieel leer effect teweeg kan brengen.

- **Doelstelling**
Doel van het onderzoek is om de effectiviteit van het welzijnsbeleid in kaart te brengen. Daarbij zal de gang van zaken rondom en de werkwijze van de DWO een centraal onderwerp zijn, waarbij de rekenkamer zich primair richt op de bestuurlijke en beleidsmatige aansturing. Mogelijk kunnen in het onderzoek de effecten van verzelfstandiging worden meegenomen. Ook zal worden nagegaan hoe de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol heeft ingevuld. Gezien de schaal van het welzijnsbeleid is het voor de rekenkamer onmogelijk om alle facetten van het beleid voor een lange onderzoeksperiode onder de loep te nemen. In de oriëntatiefase zal worden nagegaan welke periode relevant is en op welke aspecten de grootste verbeterpotentie bestaat. Daarnaast zal moeten worden zeker gesteld dat het rekenkameronderzoek en het lopende onderzoek van Hordijk en Hordijk niet overlappen, maar elkaar aanvullen.
- **Toegevoegde waarde**
De toegevoegde waarde van het onderzoek bestaat uit het analyseren van gerealiseerde effecten ten opzichte van de bedoelde effecten en de inzet van de beschikbare middelen. Geconstateerde tekortkomingen kunnen leiden tot het doelmatiger of effectiever inzetten van de middelen. Eventueel geconstateerde successen en goede praktijken kunnen worden verspreid. Het gaat om een onderwerp waar veel burgers direct mee te maken hebben. Verbeteringen die volgen op aanbevelingen van de rekenkamer komen direct ten goede aan de inwoners van Dordrecht.

3.2 Effectiviteit van het economisch beleid

- **Aanleiding**
Een tweede onderwerp dat veel werd genoemd tijdens de commissievergadering van 18 januari is een onderzoek naar de effectiviteit van het economische beleid. Binnen de raad wenst men onderzoek naar de mate waarin het geformuleerde beleid en de ingezette middelen resulteren in de gewenste economische effecten. Dat heeft betrekking op de omvang en samenstelling van de werkloosheid en de structuur van de economie in Dordrecht.
Er bestaat bij raadsleden ook belangstelling voor de aanpak van risicovolle projecten. De fracties argumenteerden dat uit de projecten die zijn afgerond belangrijke lessen kunnen worden geleerd. Deze lessen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het succes van toekomstige projecten. Mogelijk kan een risicovol project, te denken valt aan "Krabbepolder", dienen als casus van de effectiviteit van het economische beleid. Aldus zullen we zoeken naar een samenhangend beeld van het economische beleid, het daarmee samenhangende regionale programma "Shipping Valley" en een deelproject "Krabbepolder".
- **Doelstelling**
Het onderzoek zal nagaan welke doelstellingen zijn geformuleerd, welke programma's en projecten in dit kader zijn aangepakt en welke effecten daarmee zijn gerealiseerd. De rekenkamer richt zich primair op de bestuurlijke en beleidsmatige aansturing. Het onderwerp is te breed om in de volle omvang te worden onderzocht. In de oriëntatiefase zal daarom gezocht worden naar beperking in tijd en scope. De vraag doet zich voor of het beleid heldere doelen kent, of het programma daarvan afgeleide

doelen kent en welke doelen zijn gesteld bij een deelproject. Vervolgens wordt onderzocht of de aansturing effectief is geweest, in welke mate de doelen zijn bereikt en of de middelen doelmatig zijn besteed.

Op dit moment lijkt de casus "Shipping Valley" en daarbinnen het project "Krabbeplolder" geschikt om het onderzoek mede op te richten. Enerzijds omdat er veel wordt verwacht van dat programma en het project, anderzijds omdat er twijfels bestaan over de gang van zaken, onder andere met betrekking tot de geluidsruimte. Dat roept de vraag op of er sprake is van voldoende samenhang en of er sprake is van effectief projectmanagement.

- Toegevoegde waarde
Voor een actieve gemeente die regelmatig (risicovolle) projecten onderneemt loont het om na verloop van tijd eens terug te kijken om te zien of er geleerd kan worden van datgene wat al is afgerond. De toegevoegde waarde van dit onderzoek is dan ook dat het niet als mosterd na de maaltijd komt, maar dat de bevindingen nog relevant en bruikbaar zullen zijn bij lopende en toekomstige projecten.

3.3 Onderzoek jaarrekening 2004

- Aanleiding
Dit kleinere onderzoek is gericht op het beoordelen van de jaarrekening op haar bruikbaarheid voor de leden van de raad bij het vervullen van de controlerende taak. Daarvoor moet er samenhang bestaan tussen de begroting, de tussentijdse rapportage en de rekening. Het gaat in het bijzonder om de kwaliteit en inhoud van de toelichtingen en analyses. Daarnaast moet de rekening sinds de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten aan nieuwe eisen voldoen. De rekenkamer zal, aanvullend op de werkzaamheden van de controlafdeling en de accountant nagaan of die nieuwe verplichtingen zo zijn ingevuld dat de raad zijn controlerende rol goed kan vervullen.
- Doelstelling
Het doel van de rekenkamer is om vast te stellen of de rekening in samenhang met de interim-rapportage en de begroting de leden van de raad goede informatie levert waarmee ze kunnen beoordelen of de afgesproken resultaten zijn behaald en of dat is gebeurd met een doelmatige inzet van de middelen. Daartoe wordt mede globaal getoetst of de jaarrekening in Dordrecht voldoet aan de wettelijke kaders en het B.B.V, voorzover dat niet door controlafdeling of accountant bij de samenstelling en controle is gedaan. De rekenkamer richt zich in het bijzonder op de kwaliteit van de beantwoording van de drie w-vragen
 - Wat is er bereikt ?
 - Wat heeft dat gekost?
 - Wat is daarvoor gedaan?
- Toegevoegde Waarde
De missie van de rekenkamer is om de gemeenteraad te ondersteunen bij haar kaderstellende en controlerende taak. De begroting, de tussentijdse rapportage en de rekening zijn bij uitstek de instrumenten die daarvoor worden gebruikt. De rekenkamer wil met dit onderzoek bijdragen aan verdere verbetering van deze instrumenten.

3.4 Onderzoek begroting 2006

- Aanleiding
Dit kleinere onderzoek is gericht op de opvolging van de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek naar de begroting 2005. Het richt zich op het beoordelen van de begroting op haar bruikbaarheid voor de leden van de raad bij het vervullen van de kaderstellende taak. Daarvoor moet er samenhang bestaan tussen het meerjarenbeleid en de programma's, dienen er heldere doelen gesteld te worden en goede indicatoren te worden gedefinieerd. Daarnaast moet de begroting aan de wet

en de verordening voldoen. De rekenkamer zal nagaan of gebleken tekortkomingen zijn hersteld.

- **Doelstelling**
Het doel van de rekenkamer is om vast te stellen of de begroting de leden van de raad goede informatie levert om kaders te stellen. Daartoe wordt getoetst of de begroting van Dordrecht voldoet aan de wettelijke kaders en het B.B.V. Daarnaast wordt getoetst of de door de raad overgenomen aanbevelingen zijn uitgevoerd. De rekenkamer richt zich in het bijzonder op de kwaliteit van de beantwoording van de drie w-vragen
 - Wat willen we bereiken ?
 - Wat mag dat kosten?
 - Wat gaan we daarvoor doen?
- **Toegevoegde Waarde**
De missie van de rekenkamer is om de gemeenteraad te ondersteunen bij haar kaderstellende en controlerende taak. De begroting, de tussentijdse rapportage en de rekening zijn bij uitstek de instrumenten die daarvoor worden gebruikt. De rekenkamer wil met dit onderzoek bijdragen aan verdere verbetering van deze instrumenten.

4. Mogelijke onderzoeken voor 2006

De rekenkamer zal eind 2005 het onderzoekplan 2006 publiceren en daarin een definitieve keus maken voor de in 2006 uit te voeren onderzoeken. Mogelijk wordt daaraan voorafgaand een consulterende vergadering belegd met de commissie Bestuur en Middelen. Hieronder geven we op basis van de nu beschikbare informatie een vooruitblik op mogelijke onderwerpen

4.1 Effecten van verzelfstandiging

- **Aanleiding**
In het afgelopen decennium zijn verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie op afstand gezet, verzelfstandigd en geprivatiseerd. De doelstelling was vrijwel zonder uitzondering vergroting van de doelmatigheid. Dat zou hebben moeten leiden tot afname van de personeelsomvang en afname van de inhuur van extern personeel en tegelijk verlaging van de gemeentelijke lasten. Bij het bereiken van die doelen worden vraagtekens gezet. De rekenkamer wil nagaan hoe de verzelfstandigingsprocessen zijn verlopen, welke doelen daarbij zijn gesteld en welke resultaten zijn behaald.
- **Doelstelling**
De rekenkamer wil de positieve en negatieve effecten van verzelfstandiging in beeld brengen aan de hand van een beperkt aantal casussen. Daarbij zal ze in het bijzonder kijken naar de invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid door raad en college bij het stellen van kaders en het realiseren van doelen.
- **Toegevoegde waarde**
Ook in de komende jaren zal de raad voor de keus komen te staan om bepaalde gemeentelijke onderdelen en diensten te verzelfstandigen, privatiseren of weer in de gemeentelijke organisatie onder te brengen. Het is van belang om daarbij beter inzicht te krijgen in de succes- en faalfactoren die een rol spelen. Opdat de juiste randvoorwaarden worden gecreëerd, van successen wordt geleerd en vergissingen worden voorkomen.

4.2 Omvang interne organisatie

- **Aanleiding**
Zowel vanuit de commissie als vanuit de organisatie zijn kritische geluiden ontvangen over hoe men omgaat met kostentoerekening. Met name de vraag of de huidige

werkwijze de meest doelmatige manier is om een dergelijk proces in te richten voert hierbij de boventoon.

- **Doelstelling**
De rekenkamer wil overzichtelijk in beeld brengen wat de overheadkosten zijn van het huidige systeem. Tevens wil zij analyseren of dit doelmatiger kan worden ingericht. Een en ander in aanvulling op onderzoek dat binnen het onderzoeksprogramma van het college wordt uitgevoerd en primair gericht op de toegevoegde waarde van de werkwijze voor de bestuurlijke aansturing van de organisatie.
- **Toegevoegde waarde**
Dit onderwerp kan potentieel bijdragen aan grotere doelmatigheid van de gemeente en/of de transparantie van de interne organisatie. Daarmee kunnen mogelijk middelen worden vrijgemaakt voor inhoudelijke prioriteiten van de raad.

4.3 Rechtmatigheidsonderzoek

- **Aanleiding**
Zowel de commissie als de rekenkamer hecht eraan de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen onderwerp van onderzoek te doen zijn. Burgers ontlenen er rechtszekerheid aan en het verzekert de beperking van financiële en inhoudelijke risico's. Vooral de vraag of wet- en regelgeving, de verordeningen en de eigen richtlijnen goed worden geïmplementeerd en gehandhaafd zijn onderwerp van onderzoek.
- **Doelstelling**
De rekenkamer wil in beeld brengen of er sprake is van rechtmatigheidsrisico's. Wanneer daar een beeld van bestaat kan vervolgens op onderdelen waar de grootste risico's worden gelopen worden onderzocht of er sprake is van juiste en volledige implementatie, of de regels worden gehandhaafd en wat de gevolgen zijn indien blijkt dat implementatie en/of handhaving onvolledig is. Een en ander in aanvulling op het verbeteringsprogramma dat vanuit het college is of wordt opgestart in het kader van de door de accountant af te geven verklaring bij de rekening. Een onderzoek zou zich kunnen richten op de juiste en volledige implementatie en handhaving van de nieuwe mandateringsregeling en/of de toepassing van de richtlijnen met betrekking tot inkoop en aanbesteding.
- **Toegevoegde waarde**
Dit onderwerp kan potentieel bijdragen aan grotere rechtszekerheid voor burgers en het beperken van financiële en inhoudelijke risico's bij de uitvoering.

5. Planning

De ambitie van de rekenkamer om in 2005 twee grote en twee kleine onderzoeken uit te voeren is redelijk hoog gegrepen. Hoewel de rekenkamer zich ten volle zal inzetten om deze doelstelling te halen zal het krap worden binnen de tijd en middelen die beschikbaar zijn. De planning voor 2005 is als volgt:

5.1 Effectiviteit van het welzijnsbeleid.

Looptijd:	februari - september
Oriëntatie:	februari, maart
Onderzoek:	april, mei, juni
Wederhoor:	augustus
Rapportage:	september

5.2 Effectiviteit van het economisch beleid.

Looptijd:	augustus – februari 2006
-----------	--------------------------

Oriëntatie: augustus, september
 Onderzoek: oktober, november, december
 Wederhoor: januari 2006
 Rapportage: februari 2006

5.3 Jaarrekening 2004.

Looptijd: februari/juni
 Oriëntatie: februari
 Onderzoek: maart
 Wederhoor: april
 Rapportage: mei

5.4 Begroting 2006

Looptijd: augustus/oktober
 Oriëntatie: augustus
 Onderzoek: september
 Wederhoor: oktober
 Rapportage: oktober

5.5 Schematisch overzicht

feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb
Effectiviteit van het welzijnsbeleid												
			17wk		26wk		35wk					
							Effectiviteit van het economisch beleid					
							9wk	13wk				30wk
Jaarrekening 2004			17wk									
							Begroting 2006					
							9wk	13wk				

6. Personeel

De volgende planning is indicatief. De Rekenkamer hecht veel belang aan het halen van deadlines, maar hier en daar kunnen uren worden verschoven. Ook de inzet van stagiaires en onderzoeksbureaus zijn op dit moment nog niet volledig uitgekristalliseerd. In het kader van informatievoorziening is hier echter toch een overzicht opgenomen.

	Effectiviteit van het welzijnsbeleid	Effectiviteit van het economisch beleid	Jaarrekening 2004	Begroting 2006
D.V. Hindriks	82	82	40	40
R.D. Van Kooten	420	320	80	80
Senior Onderzoeker	260	600	x	234
Stagaires	540	540	306	234
Extern Onderzoeksbureau	300	225	75	75
Totaal	1.602	1.767	501	663

7. Financieel

De gemeenteraad van Dordrecht heeft besloten het structurele budget voor de rekenkamer vast te stellen op €195.000. Dit budget is als volgt gespecificeerd:

Algemeen	
Salarislasten en inhuur externen:	€94.000
Afdelingskosten en meubilair:	€31.000
Onderzoekspecifiek	
Materieel budget:	€10.000
Externe inhuur:	€60.000

We gaan er van uit dat de twee grote onderzoeken elk een inzet van circa €22.500 externe inhuur vragen. Voor de twee kleine onderzoeken gaan we uit van € 7.500. Zolang de externe onderzoeker nog niet is geworven kan het noodzakelijk zijn om de daarvoor begrote salarislasten in te zetten voor de inhuur van externen.

Gezien de in de advieswereld gebruikelijke tarieven (circa €600 per dag voor een junior tot €1200 per dag voor een expert) zal de Rekenkamer zoveel mogelijk creatief met het budget omgaan. Een deel van de middelen zal worden ingezet voor het samenwerken met HBO's en universiteiten in de vorm van studieopdrachten, stages en afstudeerprojecten. De noodzakelijke begeleiding daarvan vraagt overigens wel grote inzet van de vaste medewerkers.

8. Procedure Onderzoeksplan

Het voorliggende onderzoeksplan 2005 van de rekenkamer zal conform artikel 8 van de verordening op de rekenkamer aan de raad ter kennisname worden aangeboden. Daarnaast zal het onderzoeksplan 2005 worden verstuurd aan:

- College van Burgemeester en wethouders.
- Gemeentesecretaris.

Het onderzoeksplan zal ook toegankelijk zijn op de website van de Rekenkamer Dordrecht.

9. Werkwijze Rekenkamer Dordrecht

9.1 Oriëntatie

Voor de aanvang van een onderzoek zal de rekenkamer een startnotitie voorbereiden. Aan het uitbrengen van een startnotitie gaat een periode van oriëntatie vooraf, waarin de Rekenkamer gesprekken voert, literatuur verzamelt, zich op de hoogte stelt van beschikbare informatie en elders uitgevoerd onderzoek. Ook het voeren van informele, niet genotuleerde gesprekken met mogelijke betrokkenen en potentiële externe onderzoekers kan deel uitmaken van de oriëntatiefase. De oriëntatiefase wordt aangekondigd bij de Gemeentesecretaris.

9.2 Startnotitie

Op grond van de oriëntatie wordt een startnotitie opgesteld. Daarin komen aan de orde:

- Aanleiding
- Probleemstelling
- Doelstelling
- Onderzoeksvragen
- Onderzoeksmethode
- Planning en begrote inzet

Een normenkader kan worden opgenomen in de startnotitie of in de eerste stap van het onderzoek tot stand komen.

De startnotitie wordt ter bespreking aan de verantwoordelijke binnen het college en de gemeentesecretaris gezonden en ter informatie aan de commissie Bestuur en Middelen aangeboden. Tevens zal het worden toegevoegd aan de website van de rekenkamer/gemeente Dordrecht en ter inzage komen te liggen in het stadskantoor.

In overleg met het college en de gemeentesecretaris wordt het onderzoek vervolgens aangekondigd bij bestuurlijk en ambtelijke eindverantwoordelijken. Het te onderzoeken onderdeel van de gemeente zal bericht ontvangen en een vastgestelde periode krijgen om alle documenten die van belang zijn voor het onderzoek te bundelen voor de rekenkamer.

9.3 Voortgang

Tijdens de voortgang van een onderzoek kunnen er eventueel terugkoppelingsmomenten worden ingebouwd als hier bij de raad of de rekenkamer behoefte voor bestaat. Hierbij worden geen inhoudelijke zaken besproken. De gesprekken beperken zich tot het bespreken van het onderzoeksproces, voortgang en eventuele obstakels. Zo wordt voorkomen dat er een discussie op gang komt gebaseerd op een onvolledig onderzoek.

9.4 Bevindingen

Indien er tijdens een onderzoek sprake is van formele interviews die in het onderzoeksrapport worden gebruikt, dan worden daarvan verslagen gemaakt die voor commentaar worden voorgelegd aan de geïnterviewde. Feitelijke onjuistheden worden gecorrigeerd, verschil van inzicht over de interpretatie van wat er tijdens een interview is gezegd worden in het onderzoeksarchief vastgelegd. Voorafgaand aan een formeel interview zal worden gevraagd of er bezwaar bestaat tegen opname. De opnames worden gearchiveerd. De rekenkamer zal toegezegde vertrouwelijkheid altijd handhaven, tenzij tijdens het interview blijkt dat er een wettelijk voorgeschreven meldplicht bestaat (Rekenkamers hebben geen verschoningsrecht).

De onderzoeksfase wordt afgesloten met een nota van bevindingen. Deze nota van bevindingen wordt via de eindverantwoordelijken aan de bij het onderzoek betrokkenen voor commentaar voorgelegd. Daarbij wordt tevens de gelegenheid geboden ontbrekende informatie aan te vullen. Feitelijke onjuistheden worden gecorrigeerd en lacunes worden aangevuld, verschil van inzicht over de interpretatie van de feiten worden in het onderzoeksarchief vastgelegd.

In de planning van het onderzoek (startnotitie) worden vooraf de gehanteerde termijnen voor hoor en wederhoor vastgelegd en met de betrokkenen afgestemd. In beginsel hanteert de Rekenkamer een reactietermijn van 10 werkdagen. Na verloop van de geplande termijn zet de Rekenkamer, ook bij het ontbreken van commentaar, het onderzoek voort met het trekken van conclusies en het opstellen van aanbevelingen.

9.5 Afronding en publicatie

De conclusies en het conceptrapport worden via de eindverantwoordelijke (meestal de portefeuillehouder binnen het college van B&W) teruggekoppeld naar de relevante personen en afdelingen. In de planning van het onderzoek (startnotitie) wordt vooraf de gehanteerde termijn voor het opstellen van een reactie vastgelegd. In beginsel hanteert de Rekenkamer een reactietermijn van 10 werkdagen. Na verloop van de geplande termijn zal de Rekenkamer, ook bij het ontbreken van commentaar, overgaan tot publicatie.

Het ontvangen commentaar of de reactie wordt integraal overgenomen in het onderzoeksrapport en door de Rekenkamer voorzien van een naschrift. De Rekenkamer publiceert rapporten door ze ter verzending aan de commissie van Bestuur en Middelen aan te bieden aan de griffie.

Aan degenen die betrokken zijn bij het onderzoek wordt het onderzoeksrapport op hetzelfde moment, mits mogelijk, elektronisch en onder embargo toegezonden opdat zij voldoende tijd hebben om zich van de inhoud op de hoogte te stellen. De dag na deze aanbieding wordt het rapport openbaar door publicatie op de website en het verzenden van een persbericht.

Na afronding van het onderzoek volgt voor de rekenkamer een moment van zelfevaluatie over het verloop van het onderzoek.

10. Jaarverslag 2004

Met dit jaarverslag legt de rekenkamer verantwoording af voor zijn werkzaamheden in 2004. In 2004 is veel tijd besteed aan het opzetten van de organisatie, werving van medewerkers, inlezen en het opstellen van procedures. Om deze reden is besloten om ditmaal het jaarverslag onderdeel te laten zijn van het onderzoeksplan 2005. Vanaf volgend jaar kunt u een losstaand jaarverslag verwachten.

10.1 Samenstelling

De rekenkamer Dordrecht zal, naast de benoemde directeur, uiteindelijk de beschikking hebben over een junior onderzoeker (50%) en een senior onderzoeker. In 2004 heeft een eerste wervingsronde voor de senior onderzoeker geen resultaten opgeleverd. Op dit moment is een wervingsbureau ingezet om binnen een zo kort mogelijke tijd een senior onderzoeker aan te trekken. De junior onderzoeker, R.D. van Kooten, is op 15 november in dienst gekomen.

Naast de vaste werknemers zet de Rekenkamer Dordrecht met regelmaat stagiaires in om te assisteren bij onderzoek. In 2004 waren dit N. Ramgoelan en D. Blokhuis.

Dhr. D.V. Hindriks is op 29 juni 2004 benoemd tot directeur van de Rekenkamer Dordrecht (20%). Hij begon op 1 augustus 2004 met de werkzaamheden.

10.2 Financieel

Het totale budget van de Rekenkamer Dordrecht is bij verordening door de Raad vastgesteld op €195.000,-. De rekenkamer heeft in 2004 hiervan €53.888,70 gebruikt voor het opstarten van de afdeling, salariskosten, cursussen en een onderzoek naar de begroting 2005.

Personele lasten	€12.980,24
Overige lasten	€28.233,06
Onderzoek Begroting 2005	€12.675,00

De overige lasten bestaan voor het grootste deel uit de werving van de directeur Rekenkamer. De grootste boekingen binnen de categorie overige lasten zijn:

Opmaak en plaatsing advertentie directeur Rekenkamer	€ 19.641,00
Meubilair	€ 3.731,07
Leergang secretariaat Rekenkamer Bestuursacademie	€1.695,00
Lidmaatschap NVRR	€750,00

10.3 Onderzoek Begroting 2005

In 2004 heeft de rekenkamer één onderzoek gestart. Dit is het onderzoek naar de begroting van 2005. Het onderzoek is vrijwel geheel afgerond, maar eerst moeten de bevindingen voor ambtelijk commentaar naar de ambtelijk verantwoordelijken. Hierna worden er conclusies verbonden aan het onderzoek, waarna het rapport naar het college gaat voor bestuurlijk commentaar. Beide trajecten duren tien werkdagen, waardoor het onderzoek bij het publiceren van dit onderzoeksplan nog niet openbaar is. Een samenvatting van de onderzoeksresultaten zullen volgend jaar worden besproken in het jaarverslag 2005.

10.4 Keuzenotitie onderzoek 2005

De Rekenkamer heeft in 2004 oriënterende gesprekken gevoerd met leden van de raad, het college van burgemeester en wethouders en directie en staf van de gemeente. Die gesprekken dienden om inzicht te krijgen in de organisatie en de belangrijkste opgaven. Dat heeft geresulteerd in een groslijst van mogelijke onderzoeken en een keuzenotitie. Die is gepubliceerd en in januari 2005 besproken met de raadscommissie Bestuur en Middelen.